

0	2	4	6	8	10	13	16	19	22	26	30	34	38	42	46	50	54	58	62	66	70	74	78	82	86	90	94	98	100

METSÄTALOUS

Pohjoisen puuntarve vähenee satoja tuhansia kuutiometrejä

Pohjois-Suomeen kaivataan kiireesti kuitupuuta käyttäviä investointeja, koska raaka-ainetta on tarjolla kasvavia määriä. Veitsiluodon koneen pysähtyminen heikentää entisestään kuitupuun kysyntää.

.....

Pohjois-Suomen metsänomistajien liiton johtajan **Jukka Aulan** mukaan koneen kylmeneminen Veitsiluodossa on harmittava isku, vaikka se ei aivan yllätyksenä tullut.

”Vaikkeudet vanhojen koneiden tuotteiden osalta on tiedetty ja tavallaan osattii odottaa, että jotakin niiden osalta tapahtuu”, Aula sanoo.

Hänen mukaansa Pohjois-Suomeen tarvittaisiin kiireesti kuitupuuta käyttäviä investointeja, koska raaka-ainetta on tar-

jolla tulevina vuosina kasvavia määriä.

Tukeille on lisää kysyntää luvassa, kun Keitele Groupin saha ja liimapalkkitehdas valmistuvat Kemijärvelle.

”Kuitupuun lisämäärät ovat niin suuria, etteivät ongelmat ratkea pelkästään pikkutukin sahausmäärien lisäyksellä.”

Lopullinen vaikutus ei vielä selvä

Stora Enso kertoi perjantaina, että se aloittaa yt-neuvottelut

Kemin Veitsiluodon tehtaan paperikone pkl:n pysyvästä sulkemisesta. Yhtiön mukaan koneen sulkeminen vaikuttaa enintään 90 työntekijään.

Kone pystyy tekemään 190 000 tonnia päälystettyä aikakauslehtipaperia vuodessa. Kone ei ole käynyt täydellä vauhdilla, vaan tuotantoa on rajoitettu.

Stora Enson metsäpäällikön **Jorma Länsitalon** mukaan koneen pysähtyminen vähentää kuusikuitupuun käyttöä nyt noin 100 000 kuutiometriä. Täydessä vauhdissa kuusikuitupuun tarve olisi ollut 150 000 kuutiometriä.

Aikakauslehtipaperin valmistukseen tarvitaan myös sellua.

Sellun raaka-aineeksi käytetävän mäntykuitupuun tarve vähenee jokseenkin yhtä paljon kuin kuusikuitupuun.

Veitsiluodossa käytetty sellu

on tullut eri lähteistä, Kemin lisäksi muun muassa Oulusta.

Länsitalon mukaan Stora Enso varautui puunhankinnassa jo viime kesänä koneiden seisok-keihin Pohjois-Suomessa.

”Lopulliset vaikutukset puunhankintaan selviävät vasta, kun nähdään, mitä Veitsiluodon koneen sulkeminen merkitsee muiden tehtaiden paperikoneiden käyntiasteisiin ja sellantuotantoon.”

Stora Enso vähensi viime syksynä väkeä puunhankinnastaan 90 henkilöä koko Suomessa.

”Pohjois-Suomi oli keskeinen alue, kun organisaatiota trimmattiin vastaamaan tehtaiden tarpeita”, Länsitalo sanoo.

Myllykoski ja Rauma edelliset

Stora Enso perustelee Veitsiluodon pkl:n pysäyttämistä

aikakauslehtipaperin kysynnän heikkenemisellä Euroopassa. Ratkaisu vähentää Stora Enson aikakauslehtipaperin tuotantokapasiteettia 15 prosenttia, mikä on kaksi prosenttia koko Euroopan aikakauslehtipaperin kapasiteetista.

Parin kolmen viime vuoden aikana Suomessa on purettu useita aikakauslehtipaperikoneita.

UPM sulki koko Myllykosken tehtaan vuonna 2011.

Myllykoskella tehtiin kahdella koneella päälystettyä aikakauslehtipaperia (lwc) 230 000 tonnia ja kiillotettua aikakauslehtipaperia (sc) 370 000 tonnia vuodessa.

Raumalla UPM pysäytti viime vuonna 245 000 tonnin sc-koneen.

MTK:n tutkimuspäällikön **Erno Järvisen** mukaan Myllykosken, Rauman ja Veitsiluod-

on koneiden sulkemiset ovat vähentäneet kuitupuun käyttöä laskennallisesti yhteensä 2,4 miljoonaa kuutiometriä.

Aivan näin surkea tilanne ei kuitenkaan ole puun kysynnän kannalta, sillä metsäteollisuuden kuitupuun ja hakkeen kulutus nousi vuoden 2010 noin 38 miljoonasta kuutiometristä viime vuonna lähes 40 miljoonaa kuutiometriin.

JUHA KAIHLANEN

Veitsiluodon tehtaan työntekijät aloittivat perjantaina työnseisauksen vastustaakseen Stora Enson aikeita sulkea aikakauslehtipaperikone. Kuvassa on viimeinen paperirulla, joka tehtiin ennen työnseisausta.

PEKKA FALI

Haapajärvi haluaa sellutehtaan

Vanhat suunnitelmat kaivettiin hyllystä ja todettiin toteuttamiskelpoisiksi

HAAPAJÄRVI (MT)

”Tuossa olisi tehtaan portti, tässä varastoalue ja itse tehdas tuon metsän paikalla.”

Kolme miestä viittilöi pellon reunassa, Iisalmi-Ylivieska-radan varressa. Mukana on paksu mappi suunnitelmia ja karttoja.

Julkisuudessa esitetyt arviot siitä, että Suomeen mahtuisi ainakin yksi uusi sellutehdas, ovat saaneet haapajärviset liikkeelle. Hyllystä on otettu parinkymmenen vuoden takaiset selvitykset, joissa Haapajärvi todetaan kaikkiin puolin sopivaksi paikaksi tehtaalle.

Vuonna 1994 selvitettiin puuvarojen riittävyys, ja tehtiin alustava suunnitelma tehtaan sijoittamisesta maastoon. Myös logistiikka todettiin hyväksi.

”Silloin selvitys ei johtanut toivottuun tulokseen, ja tehdas jäi rakentamatta”, kaupunginjohtaja **Juha Uusivirta** toteaa. Työ ei kuitenkaan mennyt hukkaan. Useimmat silloin kirjatut asiat pitävät edelleen kutinsa.

”Meillä on täällä puuta, hyvät rautatie- ja maantieyhteydet. Satamat ovat lähellä. On vettä ja riittävät sähkönsiirtoverkot vieressä.”

”Myös tehtaalle varattu 150 hehtaarin maa-alue Oksavan aseman kupeella on edelleen käyttövalmiina”, Uusivirta luetlee.

Jo sukupolvi sitten tehdasta suunniteltiin ympäristön edun mukaisesti. Muun muassa suljettu vesikierto oli suunnitelmissa, Haapajärven Kehityskeskus Oy:n toimitusjohtaja **Hannu Vuorela** kertoo.

Nyt tehtaaseen varmaankin liitettäisiin myös biolaitos.

Puuta riittää

Arviot hakkuumahdollisuuksien kehittymisestä ovat toteutuneet yllättävänkin hyvin, Metsänhoitoyhdistys Kalajokilaakson metsäneuvoja ja Haapajärven teknisen lautakunnan puheenjohtaja **Unto Kananen** toteaa.

Haapajärven seudun metsät ovat paljolti nuoria tai varttunei-

PEKKA FALI

Tähän maisemaan tehdas on suunniteltu, kertovat Juha Uusivirta, Unto Kananen ja Hannu Vuorela.

ta kasvatusmetsiä, joista riittäisi hyvin kuitupuuta tehtaan tarpeisiin.

Myös sahoja on seudulla useita, ja niiden sivutuotteista saataisiin sellutehtaan käyttämää raaka-ainetta.

Nykyisin kuitua ajetaan mo-

neen suuntaan: Äänekoskelle, Pietarsaareen, Ouluun ja Kemiin saakka.

Miksipä ei tänne

Miten suurella todennäköisyydellä tehdas sitten nousee tällä kertaa?

Miehet eivät ala vedonlyöntiin, mutta toteavat, ettei hanke ole mahdollon. Sen voi sanoa olevan monen jos-sanan päässä mutta yhtä hyvin muutaman kun-sanan päässä.

Kun Pohjoismaihin tarvittaisiin yksi sellutehdas, miksei

sitten Suomeen. Kun tehdas rakennetaan Suomeen, miksei Haapajärvelle.

Kun meillä on kaikki edellytykset kunnossa, täällä on järkevä sijoituspaikka.

Uusivirta tietää, että sellutehdas kelpaisi monellekin seudulle.

Muiden etuja ei haluta kiistää, mutta omatkin ovat kiistattomat.

Rahoitusta vaille

Haapajärvien voimin tehdas ei nouse. Se on selvä.

Aikoinaan miljardin markan arvoiselle sijoitukselle kaavail-

tiin mallia, jossa metsäteollisuus olisi sijoittanut 500 miljoonaa, muut sijoittajat 300 miljoonaa, metsänomistajat 100 miljoonaa ja muut paikalliset tahot 100 miljoonaa.

Jotenkin tuohon tapaan rahat voisivat kertyä nytkin. Ratkaise-

vaa voisi olla metsäteollisuuden innostus.

”Meille on suunnilleen sama, mikä yhtiö tarttuisi asiaan. Mielellään se saisi olla kotimainen, mutta muut kelpaavat yhtä hyvin.”

JOUKO RÖNKÖ

KIRJA

Metsäliitosta railakas historiikki

Metsäliiton tuore historiikki on hyyttävää luettavaa. Se kertoo yhtiön aatteellisesta alusta, holtittomasta kasvusta ja päättyy sitä seuranneeseen saattohoitoon.

Jälkikäteen on helppo olla viisas. Metsäliiton osalta se on tavallista helpompaa. Niin karteita virheitä yhtiön johto teki kasvuvuuhumassa.

Yksi syy tolkuttomaan käytökseen oli halu kilpailla UPM:n ja Stora Enson kanssa. Metsäliitto halusi nousta paperijätiksi niiden rinnalle.

”Silloin ostettiin kaikki mikä liikkui. Meillä oli pitkä lista yrityksistä ja numeroita perässä. Kysyin, että kun on näitä miljardeja, niin onko ne markkoja, dollareita vai euroa. Kukaan ei muistanut”, finanssijohtaja **Kari Haavisto** muistelee kirjassa.

Metsäliitto osti tehtaita muutaman tunnin läpikävelyn perus-

teella. Tai kokonaan näkemättä. Jälki oli sen mukaista.

Tilanne muuttui 2000-luvulle tultaessa, kun paperin kysyntä kääntyi laskuun. Se yllätti myös Metsäliiton kilpailijat. Alkoi paperiyhtiöiden kujanjuoksu.

Metsänomistajia kiinnostaa teollisuushistorian lisäksi kirjan puukauppaosuudet. Puukartellin yhteydessä kirjoittajat pohtivat muutamalla sanalla myös MTK:n roolia ja sitä, mikä kilpailuviranomaiset jättivät järjestön rauhaan.

Metsäliiton pelastusoperaatio alkoi vuonna 2005, kun remmiin astui pääjohtaja **Kari Jordan**. Hän karsi kannattamattoman paperituotannon pois ja keskittyi selluun, kartonkiin, pehmopaperiin ja puunjalostukseen.

Niillä eväillä yhtiö pelastui konkurssilta ja on kannattanut välillä parhaiten suurten metsä-

yhtiöiden kolmikosta. Satu sai siltä osin onnellisen lopun.

JARMO PALOKALLIO
M. Kuisma, S. Siltala ja T. Keski-sarja: Paperin painajainen. Metsäliitto, metsät ja miljardit Suomen kohtalossa. 294 sivua. Siltala.

UUTISTAUSTA

Unioni jatkaa linjallaan

Ympäristöministeriön viime vuosina lähettämät tiedotteet Suomen valmistautumisesta kansainvälisiin ilmasto-neuvotteluihin ovat olleet outoa luettavaa. Niissä ei ole mitenkään näkynyt se, että Euroopan unionin ilmastopolitiikka on ajautunut paitsioon ja kokenut jokaisessa neuvottelussa lähes täydellisen tappion.

Periaate on Neuvostoliitosta tuttu ”demokraattinen sentralismi”: kun komissio on päättänyt linjan, aisan yli ei hypitä.

Tämä koskee niin jäsenmaita kuin kansalaisiakin.

Puolustus todistaa samaa – on vain toimittu siinä kehyksessä, mikä unionista tulee. Järjen käyttö on ollut vähäistä erityisesti sitä vasten, että samalla on julistauduttu edelläkävijäksi: ekö meillä

silloin pitäisi olla joku linja, jonka me ajamme unionissa läpi?

Tukia vuoden talousarvion verran

Ilmastopolitiikalla luvattiin kolme miljoonaa työpaikkaa uusiutuvan energian teknologiaan, mutta ne menivät Kiinaan ja Etelä-Koreaan. Sen sijaan unionin kemianteollisuudesta ja teräksen ja alumiinin tuotannosta hävisi 25–30 miljoonaa työpaikkaa.

Uusiutuvan energian osuus toteutunee, mutta huimaavaan hintaan.

Vuonna 2012 tuet olivat 38 miljardia euroa, vuonna 2020 ne ovat jo 40–50 miljardia euroa vuodessa. Se on saman verran kuin Suomen valtion vuotuinen talousarvio.

Saksalaiset ovat kyllästyneet. Sähkön tukkuhinta on Saksassa

40, mutta kuluttajahinta 300 euroa megawattitunnilta. Se johtuu tuuli- ja aurinkovoimaloille myönnetystä takuuhinnasta, joka lankeaa kokonaan kuluttajien maksettavaksi.

Euroopan 20 suurinta energiyhtiötä kadotti 500 miljardia euroa vuosina 2008–2013, kun niiden investoinnit menettivät arvonsa. Niin paljon ei ole hukattu edes eurokriisissä. Lopulta tukea joudutaan maksamaan myös hiilivoimalle, koska sitä on uusiutuvien energianlähteiden epävarmuuden takia pidettävä käyttövalmiudessa.

Edes päätavoite, päästöjen vähentäminen, ei toteudu. Sen sijaan päästöt ovat siirtyneet tuotannon mukana Euroopan ulkopuolelle, ellei sitten ilmastopolitiikan syventämä lama ole niitä vähentänyt.

Päästövähennysvelvoite kiristyy

Toteutuessaan komission viime viikon päätökset merkitsevät, että mikään ei muutu ennen vuotta 2020.

Sen jälkeen jokaista jäsenmaata koskeva päästövähennysvelvoite kiristyy kaksinkertaiseksi vuoteen 2030 mennessä.

Uusiutuvan energian osuutta nostetaan, mutta se olisi jäsenmaille vain suositus. Päästötöntä tuotantoa voisi siis vapaammin lisätä vaikka jätteenvalmuilla.

Suhteettoman kalliit aurinko- ja tuulienergia menettäisivät asemiaan edullisemmalle bioenergialle, joka sekään ei selviä ilman tukia.

Koko unionille uusiutuvien tavoite on sitova. Jos suositukset eivät toteudu, saanemme pakottavaa lainsäädäntöä,

mikä pahimmillaan taas muuttaa kaiken.

Myös liikenteen biopoltonesteiden jakeluvelvoite muuttuisi vapaaehtoiseksi, mutta vasta vuonna 2020.

Esimerkiksi UPM:n biodieselin markkina on siis turvattu siihen asti ja sen vaiheen tuotannolle lienee kysyntää muutenkin.

Päästöstä on arvosteltu siitä, että se myllää yritysten toimintaympäristön taas kerran uusiksi. Pahinta on, että siihen rakennetut miinat lupaavat samaa myös jatkossa.

HANNES MÄNTYRANTA on Suomen Metsäyhdistyksen viestinnän suunnittelija